

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 292/2018-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. augusta 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou Mgr. Miroslavou Ficovou, advokátska kancelária, Mierové námestie 24, Nová Dubnica, a sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods.1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 40 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 61 P 71/2013 a uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 61 P 71/2013-1148 z 5. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj

„sťažovateľka“), a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „maloletá sťažovateľka“ alebo spolu aj „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 40 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 61 P 71/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“) a uznesením okresného súdu č. k. 61 P 71/2013-1148 z 5. septembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Sťažovateľky v sťažnosti uviedli, že predmetom napadnutého konania je rozvod manželstva a úprava rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode. Konanie sa začalo na návrh manžela 13. novembra 2013. Sťažovateľky sa vo svojej sťažnosti zamerali na opis priebehu napadnutého konania s osobitným dôrazom na nariadené znalecké dokazovanie z odboru psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí a dospelých (ďalej len „znalecké dokazovanie“), ktorému mala byť podrobená maloletá sťažovateľka. Argumentácia sťažnosti smeruje k vysvetleniu postupu a správania sa sťažovateľky – matky maloletej, ktorá žiadala okresný súd, aby upustil od nariadeného znaleckého dokazovania (uznesenie okresného súdu č. k. 61 P 71/2013-343 z 22. septembra 2014, pozn.). Ďalej v sťažnosti uvádzajú, že okresný súd napadnutým uznesením uložil matke maloletej sťažovateľky poriadkovú pokutu vo výške 2 000 € z dôvodu bezdôvodného nerešpektovania uloženej povinnosti dostaviť sa s maloletou sťažovateľkou na odborné vyšetrenie na účel vykonania znaleckého dokazovania. Túto súdom uloženú povinnosť si matka nesplnila aj napriek tomu, že už v minulosti bola sankcionovaná uložením poriadkovej pokuty vo výške 200 € (uznesenie okresného súdu sp. zn. 61 P 71/2013-571 z 2. júna 2015, pozn.).

V sťažnosti sťažovateľky zdôraznili, že *„predmetom posúdenia ústavným súdom by ďalej malo byť to, či došlo k splneniu všetkých kumulatívnych podmienok, ktorých naplnenie je nevyhnutné k tomu, aby okresný súd mohol konkrétnej osobe uložiť poriadkovú pokutu. Poriadková pokuta nemôže byť uložená v tom prípade, ak osoba, ktorej bola povinnosť uložená včas, teda v lehote danej na splnenie povinnosti, ospravedlní nesplnenie tejto*

povinnosti vážnymi okolnosťami. Sťažovateľka v predmetnom konaní v každom jednotlivom prípade ospravedlnila nesplnenie povinnosti dostaviť sa k znalcovi spolu s maloletou, vždy tak urobila včas a vždy uviedla aj vážne okolnosti, ktoré jej objektívne bránili splniť uloženú povinnosť...

... je zjavné, že nerešpektovanie príkazu súdu zo strany sťažovateľky nebolo svojvoľné, sťažovateľka svoju nečinnosť a nedostavenie sa s maloletou k znalcovi opakovanie ospravedlňovala včas, vážnymi okolnosťami spočívajúcimi v legitímnom záujme na ochrane maloletej a v jej zlom psychickom stave...

... okresný súd pri určovaní výšky poriadkovej pokuty vôbec neprihliadol a nezhodnotil majetkové a príjmové pomery sťažovateľky... nerešpektoval ani zásadu zdržanlivosti... uvedený nesprávny postup okresného súdu a jeho pochybenia sú z ústavnoprávného aspektu netolerovateľné a je nepochybné, že aj týmto postupom okresného súdu dochádzalo a opätovne v súčasnej dobe dochádza k priet'ahom, ktoré nie sú spôsobené ani zložitou veci ani správaním účastníkov konania, ale postupom okresného súdu...“.

3. V petite sťažnosti sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že práva sťažovateľiek uvedené v bode 1 a v záhlaví tohto rozhodnutia v napadnutom konaní a napadnutým uznesením okresného súdu boli porušené. Zároveň žiadali, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie, prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných priet'ahov a priznal im finančné zadosťučinenie spolu v sume 4 000 € a náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah...

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

11. Predmetom konania ústavného súdu je rozhodovanie o namietanom porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a článku 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo podľa sťažovateľiek dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu z 5. septembra 2017 vydaného v konaní vedenom pod sp. zn. 61 P 71/2013.

12. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

13. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľiek, že napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým bola matke maloletej sťažovateľky uložená poriadková pokuta vo výške 2 000 €, je nezákonné. Svoje tvrdenia sťažovateľky rozvádzajú v dvoch rovinách. Prvou je rovina preskúmania nevyhnutnosti nariadeného znaleckého dokazovania a druhou je neprimeranosť rozhodnutia okresného súdu týkajúca sa výšky uloženej poriadkovej pokuty.

14. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 102 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) môže súd uložiť poriadkovú pokutu tomu, kto

sťažuje postup konania najmä tým, že a) nesplní povinnosť uloženú súdom a svoju nečinnosť v konaní neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami, b) sa nedostaví na súd, hoci naň bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, c) neuposlúchne príkaz súdu, d) ruší poriadok alebo dôstojný priebeh pojednávania alebo e) urobí hrubo urážlivé podanie.

16. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že okresný súd vzhľadom na dosiaľ vo veci vykonané dokazovanie bol toho názoru, že opakované svojvoľné nerešpektovanie príkazu súdu zo strany matky je potrebné postihnúť poriadkovou pokutou. V posudzovanom prípade sťažovateľka ako matka maloletej sťažovateľky ako účastníčka v napadnutom konaní sťažila postup súdu tým, že opakovane nezabezpečila prítomnosť maloletého dieťaťa na psychologickom vyšetrení u súdom ustanoveného znalca.

17. V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sa uvádza, že matka maloletej sťažovateľky žiadala okresný súd, aby upustil od nariadeného znaleckého dokazovania a aby okresný súd postupoval tak, že si vyžiada odborné stanovisko o aktuálnom zdravotnom (najmä psychickom) stave maloletej sťažovateľky bez jej výsluchu súdom ustanoveným znalcom. Nepripustenie navrhovanej alternatívy sťažovateľky považujú za nerešpektovanie zásady vyjadrenej v čl. 17 CSP, a teda okresný súd nepostupoval podľa ich názoru v napadnutom konaní bez zbytočného a neprimeraného zaťaženia strán sporu a iných osôb.

18. K tomu ústavný súd uvádza, že Civilný mimosporový poriadok má svoje vlastné základné princípy konania (čl. 1 až 14 CMP), ktoré majú vlastné výkladové pravidlá, napomáhajúce určiť obsah pojmov zákonného textu. Ústavný súd k námietke sťažovateľky uvedenej v bode 16 taktiež poukazuje na to, v mimosporovom konaní, ktorým konanie o rozvod manželstva a s ním spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode nesporne je (§ 92 a § 100 CMP), je povinnosťou súdu zistiť skutočný stav veci (§ 35 CMP v spojení s § 395 CMP). Nebolo tomu inak ani za účinnosti podľa Občianskeho súdneho poriadku [zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov účinný do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“) za účinnosti

ktorého bolo predmetné súdne konanie začaté, kedy s konaním o rozvod manželstva bolo zo zákona spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode (§ 113 ods. 1 OSP). Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti aj čl. 6 CMP, podľa ktorého súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

19. Sťažovateľka ako účastníčka napadnutého konania opakovane predložila okresnému súdu lekárske správy konštatujúce možnosti zhoršenia psychického vývinu maloletého dieťaťa (maloletej sťažovateľky) a rozvoja posttraumatickej stresovej poruchy v prípade jeho stretnutia s otcom. Ústavný súd z predloženého spisového materiálu zistil, že predbežným opatrením okresného súdu zo 7. novembra 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 28 P 194/2013 bol zakázaný styk otca s dieťaťom až do rozhodnutia vo veci samej v napadnutom konaní. Okresný súd s ohľadom na ochranu záujmov a práv dieťaťa, medzi ktoré nesporne patrí právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom (§ 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pozn.) zotrval na požiadavke vykonať nariadené znalecké dokazovanie v prítomnosti maloletého dieťaťa za účasti matky, keďže ho považoval za významné pre rozhodnutie vo veci.

20. Ďalej sa ústavný súd zaoberal tvrdením sťažovateľiek, že výška uloženej poriadkovej pokuty je neprimeraná, nezohľadňujúca príjmové a majetkové pomery osoby, ktorej bola uložená.

21. V zmysle § 102 ods. CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP výšku poriadkovej pokuty určuje súd s prihliadnutím na povahu porušenej povinnosti. Podľa § 102 ods. 3 CSP súd môže pri opakovanom porušení povinnosti uložiť poriadkovú pokutu do 2 000 €. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uvádza, že „... s prihliadnutím na intenzitu a permanentnosť konania matky, ktorá nerešpektovaním uloženej povinnosti bráni súdu plynule vo veci konať a rozhodnúť, súd uložil matke poriadkovú pokutu v maximálnej zákonom stanovenej výške...“.

22. Pokiaľ ide o charakter poriadkovej pokuty, rozhodnutie o nej je procesnou sankciou, ktorou je možné vynútiť si splnenie tých procesných povinností, ktoré napriek tomu, že došlo k ich účinnému uloženiu, splnené neboli. Základným predpokladom pre vydanie takéhoto rozhodnutia je to, že konaním alebo opomenutím dôjde k sťaženiu postupu konania, t. j. nesplnením takej povinnosti dôjde k predĺženiu súdneho konania. Svojou podstatou tak uvedené poriadkové opatrenie umožňuje zabezpečiť nerušený priebeh konania a súčinnosť strán sporu, resp. účastníkov konania alebo ich zástupcov a iných subjektov v prípade, ak títo nemajú záujem podieľať sa na prebiehajúcom konaní spôsobom, ktorý zákon upravuje, alebo ak by priebeh konania iným spôsobom sťažovali, predlžovali či dokonca marili. Súčasne je rozhodnutie súdu o poriadkovom opatrení svojou povahou procesným rozhodnutím s procesnoprávnymi dôsledkami len pre určité štádium civilného konania; nestáva sa samo osebe predmetom konania, a nejde tak o rozhodnutie vo veci samej, ktoré by do práv a povinností strán sporu resp. účastníkov konania zasahovalo konečným spôsobom. Pokiaľ ide o výšku poriadkovej pokuty, tú určuje súd s prihliadnutím na povahu porušenej povinnosti, čo znamená, že pri stanovení sumy každej pokuty disponuje súd voľnou úvahou.

23. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že nie je jeho úlohou prehodnocovať správnosť poriadkového opatrenia všeobecného súdu. Dôvodnosť uloženia pokuty ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť ani spochybňovať. Ako už bolo načrtnuté, právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Úlohou ústavného súdu nie je ani náprava prípadných pochybení všeobecných súdov pri vydávaní procesných rozhodnutí. Rozhodovanie o poriadkových pokutách (procesné rozhodnutia) pred všeobecnými súdmi patrí jednoznačne do výlučnej kompetencie všeobecných súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania.

24. K namietanej výške uloženej poriadkovej pokuty za daných okolností už samotný predmet konania pred ústavným súdom zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod odmietnutia sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní. Ak totiž právny predpis

upravujúci konanie pred všeobecnými súdmi – CSP (v spojení s § 2 ods. CMP) vylučuje prieskum rozhodnutí u tzv. bagateľných vecí, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Vec nemá žiaden ústavnoprávny rozmer (zjavne ide o bagateľnú sumu, pozn.). Také rozhodnutie by teda v zásade nemalo byť preskúmateľné nielen nadriadeným súdom, pretože uvedený zákon takúto možnosť výslovne nepripúšťa (čl. 2 ods. 2 ústavy), ale malo by byť v konečnom dôsledku vylúčené aj z prieskumu vecí ústavným súdom. Sťažovateľky ani dostatočným spôsobom nepreukázali, ako by sa zaplatenie tejto pokuty materiálne dotklo niektorého z ich ústavou garantovaných práv. Preto v danom prípade pri opakovanom hrubom porušení, resp. nerešpektovaní príkazu súdu nemožno hovoriť o takom zásahu okresného súdu, ktorý by dosahoval ústavne relevantnú intenzitu porušenia označených práv sťažovateľa (III. ÚS 28/2014, III. ÚS 337/2013). Okrem toho, podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom konaní.

25. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza pri tzv. procesných rozhodnutiach a bagateľných veciach do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom. Takéto vybočenie, resp. neodôvodnenosť rozhodnutia však ústavný súd v prípade sťažovateľiek nevzhliadol. Ich ústavná sťažnosť je v podstate len nesúhlasom s rozhodnutím všeobecného súdu. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie okresného súdu nemožno považovať za neodôvodnené, svojvoľné a neudržateľné, ktoré by nezodpovedalo skutočnému stavu veci zisteného okresným súdom a ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v právnej norme, resp. popierajú jej podstatu, zmysel a účel.

26. Z obsahu ústavným súdom zadováženého spisového materiálu ani z argumentov vznesených v sťažnosti nevyplýva nič, čo by posunulo prejednávajúcu vec do ústavnoprávnej

roviny. Možno konštatovať, že sťažovateľkám nebolo odopreté právo na súdnu ochranu a postup všeobecného súdu nevzbudzuje pochybnosti o jeho spravodlivosti. Z uvedených dôvodov sa ústavnému súdu javí tvrdenie sťažovateľiek o porušení ich ústavných práv ako zjavne neopodstatnené, a to o to viac, ak prihliadne na skutočnosť, že celú situáciu primárne vyvolala sťažovateľka ako účastníčka konania tým, že opakovane nerešpektovala príkaz okresného súdu a svojvoľne si nespĺnila povinnosť ním uloženú.

27. Vzhľadom na uvedené niet takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

28. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva.

29. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

30. V sťažnosti sťažovateľky ako jediný argument k porušeniu už uvedených práv uviedli, že *„núteným zaplatením poriadkovej pokuty došlo k odčerpaniu majetku*

sťažovateľky - peňazí, pričom k takému odčerpaniu došlo bez akéhokoľvek legitímneho a zákonného dôvodu...“.

31. Pokiaľ sú sťažovateľky presvedčené, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo aj k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a tiež v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 278/2010).

32. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení ich základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľiek podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II. 3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 40 ods. 1 ústavy

33. Podľa čl. 16 ods. 1 ústavy nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

34. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

35. Podľa čl. 40 ods. 1 ústavy každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

36. Ústavný súd dáva do pozornosti skutočnosť, že účelom práva na súkromný a rodinný život je ochrana jednotlivca proti svojvoľným zásahom verejnej moci a obdobne ústava nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zasahovaním. Zaručuje ochranu len pred takým zasahovaním, ktoré je neoprávnené. V súlade s účelom práva na súkromie môžu orgány verejnej moci, fyzické a právnické osoby zasahovať do súkromného a rodinného života vtedy, ak ich zasahovanie možno hodnotiť ako oprávnené (I. ÚS 13/2000).

37. Keďže sťažovateľky namietané porušenie základných práv podľa bodu 26 – 27 tohto rozhodnutia odôvodňovali len v nadväznosti na napadnuté uznesenie a v súvislosti s porušením práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľiek podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.4 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

38. Sťažovateľky sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

39. Sťažovateľky zároveň namietali aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

40. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

41. V zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho zástupca.

42. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľky svoju sťažnosť v časti nimi už namietaných práv riadne neodôvodnili. V obsahu sťažnosti, sťažovateľky formulovali všeobecné tvrdenie o existencii nesprávneho postupu okresného súdu, čím podľa ich názoru dochádzalo a v súčasnej dobe opätovne dochádza k zbytočným prietahom v napadnutom konaní. Povinnosťou sťažovateľiek bolo ústavnému súdu v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde predložiť aspoň rámcové informácie o úkonoch napadnutého konania, prípadných obdobiach nečinnosti či neefektívnej činnosti okresného súdu v napadnutom konaní.

43. Ústavný súd pripomína, že takéto nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011, III. ÚS 285/2012).

44. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd sťažnosť sťažovateľiek v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

45. Ústavný súd v závere poznamenáva, že neušlo jeho pozornosti, že sťažnosť podala v mene maloletej sťažovateľky jej matka ako zákonná zástupkyňa bez toho, aby zároveň splnomocnila advokáta aj na zastupovanie maloletej. V zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Keďže k sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nebolo priložené splnomocnenie maloletej sťažovateľky advokátovi, nebolo možné považovať maloletú sťažovateľku za kvalifikovane právne zastúpenú a bolo možné ju z tohto dôvodu odmietnuť pre podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

46. Ústavný súd si v súvislosti s podanou sťažnosťou na základe poznatkov získaných preštudovaním zapožičaného spisového materiálu okresného súdu dovoľuje vysloviť názor, že správanie sa sťažovateľky – matky maloletého dieťaťa je maximálne neštandardné a nevhodné, pričom svojvoľné opakované neuposlušnutie príkazu súdu je možné považovať v danom prípade za okolnosť, ktorá rozhodne nechráni, ale naopak poškodzuje záujem maloletého dieťaťa. Tvrdenia matky, ktorými deklaruje svoju snahu maloleté dieťa chrániť a nevystavovať ho opätovne stresovým situáciám, nie je možné považovať za relevantné, ak nie je podložené konkrétnymi dôkazmi a najmä zodpovedným správaním matky ako účastníčky napadnutého konania. Sťažovateľka ako matka sa svojím konaním výrazne podieľa na dlhom trvaní napadnutého konania, čo je priamo v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa a vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti táto skutočnosť predstavuje nežiaduci prvok. Vo vzťahu k sťažovateľkinmu správaniu nemožno ponechať bez povšimnutia ani skutočnosť, že je proti nej vedené aj trestné stíhanie pre zločin marenia spravodlivosti pod. č. 1 Pv 168/2016, a to z dôvodu, že sa nedostavuje na nariadené úkony v trestnom konaní, keď sa taktiež nedostavuje k ustanovenému súdному znalcovi, resp. odmieta s ním komunikovať.

47. Pretože sťažnosť sťažovateľiek bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími ich požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie

o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2018